

ИКОНОМИЧЕСКА ОЦЕНКА НА ХОРМОНАЛНА СХЕМА ЗА ИНДУЦИРАНЕ НА ЕСТРУС И СТИМУЛИРАНЕ НА ОВУЛАЦИЯТА ПРИ ОВЦЕ ОТ ТРАКИЙСКАТА ТЪНКОРУННА ПОРОДА

ЙОВКА ПОПОВА, ПЕТЯ СЛАВОВА, СТАЙКА ЛАЛЕВА,
ДАНИЕЛА ЙОРДАНОВА, ТЕОДОРА АНГЕЛОВА,
ЖИВКО КРЪСТАНОВ, ВЛАДИМИР КАРАБАШЕВ
Земеделски институт – Стара Загора

Плодовитостта е основен селекционен признак с важно икономическо значение.

Попова и кол. (2007; 2008; 2013), **Оджакова и кол.** (2009), **Ророва et al.** (2007), **Лалева и кол.** (2008) са установили, че от 40% до 80% от приходите в овцевъдството при различните продуктивни направления са от реализацията на агнетата. Това налага да се търсят начини за получаването на по-голям брой приплоди от овца-майка и да се полагат грижи за тяхното опазване.

Повишаването на интензификацията на размножителния процес и индуциране на еструс в анестрален сезон може да се постигне чрез прилагането на различни хормонални схеми.

Според **Kukovicz et al.** (2011) хормоналната синхронизация се характеризира с ниска заплодяемост както при изкуствено, така и при естествено осеменяване.

В свое изследване **Славова и кол.** (2012) и **Slavova et al.** (2013) са анализирали плодовитостта на овцете и са установили, че третираните овце (макар да имат по-малка заплодяемост) имат много висока плодовитост, която би осигурила получаването на по-голям брой агнета от овца-майка. Според авторите друго предимство на прилаганата схема е получаването на агнета в нетрадиционен период, което позволява реализирането им по време на големи национални празници.

Целта на настоящото проучване бе да се анализира икономическата ефективност на прилагането на хормонална схема за индуциране на еструс и стимулиране на овулацията при овце от Тракийската тънкорунна порода.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

В Експерименталната база на Земеделски институт – Стара Загора бе проведен експеримент с две групи овце от Тракийската тънкорунна порода. Първата група се състоеше от 96 животни, третирани с хормонални препарати (съобразно приетата схема) в анестрален сезон – месец май. Втората група от 112 животни бе осеменена в нормалното време за заплождане – юли-август.

При нашето проучване бе използвана следната хормонална схема: поставяне на тампони за овце Sincro-part (30mg), сваляне на тампоните след 12 дни и инжектиране на PMSG в доза 500 UI, изкуствено осеменяване на 50-55-ия час.

Стойността на прилаганата хормонална схема е 7.15 лв. за животно. Приходите и разходите са стойностени по действащите през 2014 г. цени.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

В табл. 1 са представени производствените разходи в двете групи животни. За да има сравнимост на получените резултати, те са отнесени на 1 овца-майка. Като цяло производствените разходи, отнесени на едно животно са по-високи при животните от I група с 5.32%, като това се дължи на получения по-голям брой агнета и оттам на по-високите разходи за фураж за достигането на 70-дневна възраст от една страна, а от друга - и на разходите за прилагане на хормоналното третиране при овцете. Разходите за фуражи заемат най-голям дял в общата структура на разходите – при I група те са 55.58%, а при II група - 57.43%; разходите за труд са съответно

Таблица 1. **Производствени разходи, лв.**
 Table 1. **Costs for production, BGN**

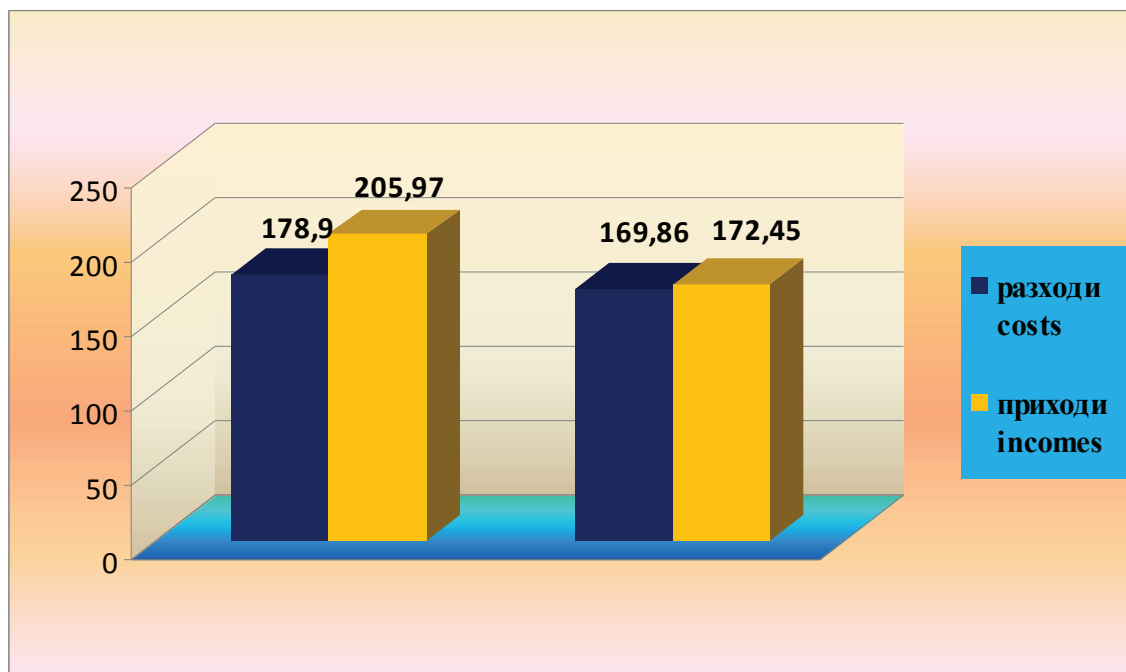
Показател Indices	Стойност, лв. Value, BGN	
	I група I group	II група II group
Фуражи Forages	7 756	12 292
ФРЗ с ДОО Labour costs	4 470	7 220
Вода, ел. енергия Water, electricacity	390	630
Ветеринарномедицински мероприятия Veterinarian costs	1 182	1 008
Др. разходи Other costs	156	252
Всичко разходи Total costs	13 954	21 402
Производствени разходи на 1 овца-майка Costs for production per 1 sheep	178.90	169.86

Таблица 2. **Приходи, лв.**
 Table 2. **Incomes, BGN**

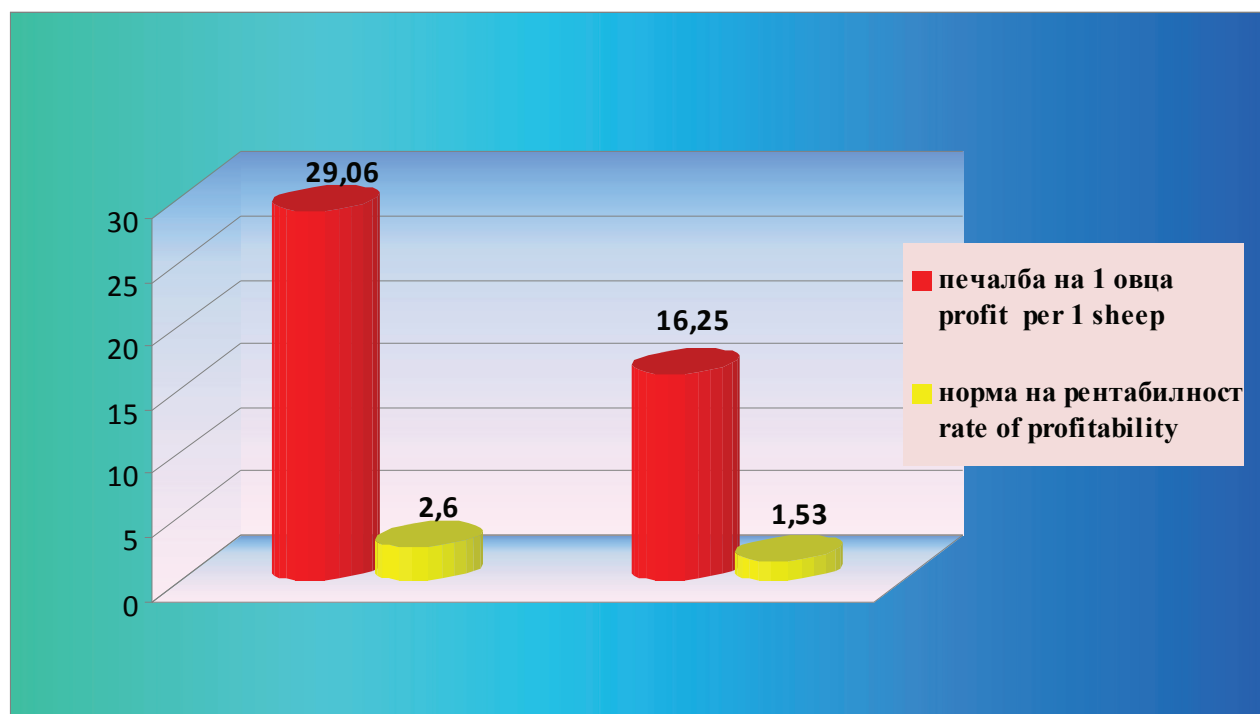
Показател Indices	Стойност, лв. Value, BGN	
	I група I group	II група II group
Агнета Lambs	12 241	15 670
Овце-майки, брак Rejected sheep	697	973
Вълна Wool	998	1394
Субсидии Subsidies	2 285	3 692
Всичко приходи Total incomes	16 221	21 729
Приходи, отнесени на 1 овца-майка Incomes per 1 sheep	205.97	172.45

Таблица 3. Икономически резултати
Table 3. Economical results

Показател Indices	Стойност Value;	
	I група I group	II група II group
Приходи, лв. Incomes, BGN	16 221	21 729
Производствени разходи, лв. Costs, BGN	13 954	21 402
Печалба, лв. Profit, BGN	2 267	327
Печалба от 1 овце-майка, лв. Profir from 1 sheep, BGN	29.06	2.60
Норма на рентабилност, % Rate of profitability, %	16.25	1.53

Фиг. 1. Приходи и разходи на овца, лв
Fig. 1. Incomes and costs in sheep, lv

Фиг. 2. Печалба на 1 овца (lv) и норма на рентабилност (%)
 Fig. 2. Profit per 1 sheep (lv) and rate of profitability (%)

32.03% и 33.74%; за ветеринарномедицински мероприятия – 8.47% и 4.71%.

В табл. 2 са представени данни за приходите от дейността. Приходите, отнесени на една овца-майка, в I група са по-високи с 19.44 % - в I група те са 205.94 лв., а във II – 172.45 лв. Най-висок дял в общата структурата на приходите заемат приходите от реализация на агнетата – съответно 75.46% и 72.11%.

Графичното изображение на приходите и разходите от една овца е показано на фиг. 1.

В табл. 3 са представени икономическите резултати от дейността в двата анализирани варианта. При първи вариант печалбата, отнесена на 1 овца-майка е 29.06 лв., а при втори – 2.60 лв. Нормата на рентабилност като показател за икономическата ефективност на производството е съответно 16.25% и 1.53% (фиг. 2).

ИЗВОДИ

Прилагането на хормоналната стимулация е целесъобразно, води до повишаване на икономическата ефективност на производството и препоръчваме използването му в практиката.

ЛИТЕРАТУРА

1. Попова, Й., С. Лалева, С. Кирилова, П. Славова, Г. Калайджиев, В. Карабашев, 2013. Ефективност на отглеждането на овце, кръстоски с месодайни породи в плонинските и полупланински регионина България. Science & Technologies, Volume III, Number 5, Animal studies & Veterinary medicine, 78-81.
2. Лалева, С., Й. Попова, Ж. Пеева, 2008. Икономическа ефективност на отглеждането на овце от Медночервената шуменска порода. Животновъдни науки, №4, с. 60-62.
3. Оджаква, Ц., Попова, Й., С. Лалева, П. Славова, В. Димова, 2009. Икономическа ефективност на отглеждането на Каракачанската порода овце. Животновъдни науки, №3, с. 24-27.
4. Попова, Й., С. Лалева, Ж. Пеева, 2008. Икономическа ефективност на отглеждането на овце от Карнобатската порода. Животновъдни науки, №4, с. 63-65.
5. Попова, Й., С. Лалева, П. Славова, Ж. Кръстанов, С. Станев, 2007. Икономическа ефективност на млечни и месодайни овцевъдни ферми в интензивните райони на страната. Овцевъдство

у нас и в Европа. Сборник от научни доклади, с. 250-255. http://zooferma.info/economic_effectiveness.html

6. Славова, П., Н. Димова, Ст. Лалева, Й. Попова, 2012. Проучване на връзката между ОТС и продуктивните признаци на овцете при стандартно заплождане и след прилагане на хормонална схема за индуциране на еструс и стимулиране на овулацията, International scientific on-line journal "Science & Technologies", "Union of Scientists - Stara Zagora", Bulgaria, Volume II, № 5 Animal studies & Veterinary medicine, 40-46

7. Kukovicz, S., G. Ersebet, T. Nemeth, E. Gergatz, , 2011. Artificial Insemination of Sheep –

Possibilities, Realities and Techniques at the Farm Level. In: Artificial Insemination in Farm Animals, Published by InTech, p. 27 -51.

8. Popova, Y., S. Laleva, M. Tateva, J. Krastanov, P. Slavova, 2007. Effectiveness of the breeding of race Mouton Charolais in Bulgaria. III Symposium of Livestock Production with International participation, / Makedonia/, 115-118.

9. Slavova, P., S. Laleva, Y. Popova, 2013. Comparative study of fertility in a standard mating procedure and after hormonal treatment to induce oestrus and ovulation, 10th International Symposium "Modern Trends in Livestock Production, Zemun - Belgrade, Serbia, 2-4 Oktober, 952-958.

ECONOMIC ASSESSMENT SCHEME HORMONAL INDUCTION OF OESTRUS AND OVULATION STIMULATION IN SHEEP OF TRAKIAN MERINO BREED

*Y. Popova, P. Slavova, S. Laleva, D. Yordanova,
T. Angelova, J. Krastanov, V. Karabashev
Agricultural institute – Stara Zagora*

SUMMARY

The purpose of this study was to analyze the economical effectiveness of the implementation of scheme hormonal induction of oestrus and ovulation stimulation in sheep of Trakian merino breed.

For the purpose in experimental base of Agricultural Institute - Stara Zagora was an experiment with two groups of Trakian merino breed. The first group consisted of 96 animals treated with hormones /according to the adopted scheme (May) and the second group of 112 animals inseminated in normal time for insemination - from July to August.

In our study had used hormonal following scheme: placing the pads sheep Sincro-part (30 mg), removal pads 12 days and an injection of PMSG at a dose of 500 UI, artificial insemination of 50-55 th hour.

The value of hormonal scheme is 7.15 BGN per animal. Incomes and costs are valued at current 2014 prices.

It was found that the application of hormonal stimulation is appropriate, leads to increased economic efficiency of production and encourage its application in practice.

Key words: *sheep, effectivity, costs, incomes, profit*